

Parlem amb Esperança Camps, que amb «El cos deshabitat» ha guanyat el X Premi «El lector de L'Odissea». Aquesta escriptora, abans, havia aconseguit alguns dels guardons més importants que s'atorguen a la Comunitat Valenciana, com són el Joan Martorell, el Ciutat d'Alzira o el Vicent Andrés Estellés.

- Quatre novel·les, quatre premis. Sense premi no hi ha novel·la en valencià?

Quan vaig escriure «Enllà de la mar», la meua primera novel·la, em vaig trobar amb un text entre les mans, i no tenia gaire clar què era allò. La vaig donar a llegir a persones de confiança que em van dir que no estava gens malament, que funcionava bé com a novel·la. En aquella època, jo no tenia cap relació amb cap editorial ni valenciana ni catalana ni de les Illes, i em va semblar una bona idea presentar-la a un certamen. I així va ser com vaig guanyar el Joanot Martorell. Recorde que la vaig presentar amb el meu nom autèntic, perquè ningú no em coneixia. Quan el representant del jurat em va telefonar per comunicar-me que l'havia guanyat vaig haver d'explicar que era la meua primera novel·la, i que treballava a la tele i tot això... No és cap originalitat dir que els premis literaris són un camí per començar a publicar.

- El protagonista d'«El cos deshabitat», Joan Carles Rosselló, guanya un concurs literari molt important, d'aquells en què tot està decidit fins i tot abans que es presenten les novel·les. El guardó que atorga la llibreria L'Odissea de Vilafranca del Penedès és un premi diferent a la resta a causa de la funció que desenvolupen les cent persones que trien els manuscrits finalistes. Davant d'altres certàmens en què «es fabrica» el guanyador, ací el lector també és jurat. Què en penses tu, d'aquest tret propi de L'Odissea?

Abans de contestar al tema de l'Odissea, he de dir que hi ha molts certàmens literaris en els quals el premi no està donat abans de convocar-se. Jo mateixa he format part de jurats de premis de novel·la en què hem tingut absoluta llibertat per a dictar un veredict. Recorde reunions riquíssimes, amb discussions llarguíssimes en les quals es debatia sobre literatura,

sobre la qualitat d'una obra o una altra. D'altra banda, el premi «El Lector de l'Odissea» és un cas excepcional al nostre país. És un tribut al gust per la lectura i a la implicació d'una llibreria en la creació de nous lectors. Per mi, guanyar-lo ha estat una experiència impagable perquè l'han decidit els lectors sense cap tipus de faixa ni d'opinió preformada.

- Encara que vius a València des de fa molts anys, hi ha qui pot pensar que no has marxat mai de Menorca, perquè la presència de l'illa és una constant en la teua obra. O bé l'acció es desenvolupa per complet, com en la darrera novel·la, o bé Menorca és un referent per a l'illenc que viu en un altre indret. Què significa Menorca per a tu?

Efectivament, no he marxat mai de Menorca. L'illa no es pot abandonar mai, perquè l'illa no t'abandona a tu. Potser ara fa vint-i-cinc anys, anar a estudiar a Barcelona era una necessitat vital. Cinc anys després, tornar a l'illa se'm feia molt costera amunt, i em vaig presentar a les oposicions de Canal 9, que estava a punt d'iniciar les emissions. València em va encantar perquè també tenia la mar a tocar. Ara, cada dia que passa enyor més l'illa. No passa un dia de la meua vida en què Menorca, o Ciutadella, o un indret o una persona d'allà no aparega a una conversa meua.

- Marina Mercadal, la protagonista d'«Eclipsi», novel·la amb què vas aconseguir el Vicent Andrés Estellés, manté una bitàcola a la xàrcia. Tu també en tens una. Com valores el món dels blocs, quina raó t'impulsa a escriure públicament allò que et passa pel cap?

Al dietari de la xarxa no escric pròpiament allò que em passa pel cap. Tot i la immediatesa que et proporciona, en el meu cas hi ha un cert procés de reflexió. Amb tot hi faig diversos exercicis, com ara fer fotografies, retransmissions escrites pràcticament en temps real dels llocs on estic, com ara estacions, cafeteries, o sales d'espera. M'encanta escoltar converses de gent a qui no conec. A nivell general, trescant per la blocosfera, em sembla que cada vegada n'hi ha menys de blocs on la gent «escriga públicament allò que li passa pel cap». Ja fa anys que aquesta ferramenta és a les mans de la gent, i entre tots hem après a fer-la servir amb més mestria.

- «Quan la lluna escampa els morts» comença amb un guàrdia civil que busca un cos després d'un accident de trànsit. Joan Carles Rosselló, a «El cos deshabitat», mor mentre condueix una motocicleta i la parella de Marina Mercadal acaba en una cadira de rodes per culpa d'un accident. Ens trobem davant d'un element que caracteritza de la narrativa d'Esperança Camps o són només coincidències?

La veritat és que només quan estava escrivint «Eclipsi», que és anterior a «El cos deshabitat», me'n vaig adonar de la coincidència. Imagine que deu ser una d'aquelles

obsessions que dormen a l'inconscient i que em surt quan escric. D'altra banda, els accidents de trànsit em donen molt de joc narratiu perquè em permeten posar els personatges en situacions límits. És així com puc observar les seues reaccions i els puc traure més suc. Em sembla que els puc dibuixar millor.

- Les tres primeres novel·les les ha publicades Bromera i ara és Proa qui ha tret a la venda «El cos deshabitat». Creus que el fet de publicar en una editorial de Catalunya suposarà que s'obriguen les portes del mercat més potent pel que fa al consum de productes fets en la nostra llengua? Això inclou, fins i tot, que puga existir un interès per llegir les obres anteriors que en el seu moment no van ser valorades com tocava al nord del Sènia?

No em correspon a mi dir si les tres novel·les anteriors van ser valorades com calia a Catalunya. El que sí que es constata és que cal fer un gran esforç perquè obres publicades en la nostra llengua arriben en igualtat de condicions al mercat català. El fet de publicar a Proa em sembla que és una bona oportunitat per això que dius i potser algun lector a qui agrada «El cos deshabitat» s'interessa per les meues obres anteriors.

- Penses que la teua narrativa es pot classificar dins de la novel·lística de gènere, pel fet que el personatge femení és el protagonista principal en la majoria de les obres o no hi ha cap intenció manifesta en aquest sentit?

Potser no és políticament correcte això que diré ara, però a mi em fa molta peresa parlar de literatura de dones, de novel·lística de gènere. M'agradaria poder parlar de literatura. Punt. No he tingut mai cap interès ni cap intenció de fer novel·la de gènere. Perdona per la comparació, però Haruki Murakami, per exemple, construeix unes dones magnífiques i a ningú no se li ocorre preguntar-li si les seues novel·les són de gènere.

- Finalment, com a periodista que es guanya la vida gràcies al valencià, quin creu que és el futur de la llengua a casa nostra?

En principi, no crec que em guanye la vida gràcies al valencià. Treballe a un mitjà de comunicació en el qual la llengua en què s'emeten els informatius encara és el valencià. M'agradaria poder ser més optimista, però no ho sóc gens. Mentre hi haja un interès per dividir en lloc d'unir, mentre no hi haja un autèntic interès de polítics i ciutadans per conservar la llengua, el futur és molt negre. És indispensable que els ciutadans tinguem clar que la nostra llengua és la nostra pàtria, si no és així, la llengua estarà en perill. I si una llengua està en perill, també hi està una manera d'estar i de veure el món. Per tant, em sembla que a mesura que la nostra llengua es deixi d'utilitzar, nosaltres ens farem cada vegada més transparents, més invisibles com a societat. Deixarem d'existir.

(La imatge és obra de PratsiCamps)